

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф. на по године 3 ф. на четврт
године 1 ф. 50 новч.

За све остале земље годишње
20 фран. у алату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата цалје се поштомском
упутницом непосредно админис-
трацији „Гл. Црног.“ на Цетиње,
или отпратиштом поштом на
коју драго пошту; у коме је на-
ручнице може се претплатити
код г. *Нера Рамановића*, књаж.
црн. агента у Котор а Дошн се
ипако уредиштво. Ручкописи се
не враћају.

За огласе плаћа се: за
сваку ријеч или за број од пет
цвара по 3 новчића за први
пут, а за сваки даљи пут по 2
новчића.

ЦЕТИЊЕ, 18 октобра.

Приликом торженствене славе у Риму 12 т. м. ступања у брак Њихових Краљевских Височанстава Књаза и Књагиње Неапољске, отпављене су са Цетиња многе брзојавне честитке, од којих у овај број доносимо шљедеће:

Њ. П. Војени Министар, г. Војвода Илија Пламенац, привремени заступник пресједника Држ. Савјета, управио је у име Књ. Владе и народа црногорскога Њ. Њ. В. В. Књазу и Књагињи Неапољској шљедећу честитку:

*Њиховим Краљевским Височанствима
Књазу и Књагињи Неапољском.*

Р и м.

Молим Ваша Височанства да изволите примити најсрдачнија честитања за срећни брак, која сам срећан поднијети од стране Књажевске Владе и свега народа црногорскога. Наша су срца испуњена радошћу и жељама за дуги живот, срећу и напредак Ваших Височанства а за славу опријатељених високих домова и њихових јуначких народа.

Заступник пресједника министарства
Министар Војени:

Војвода Пламенац.

Њ. К. В. Виктор Еманујил, Књаз Неапољски благоизволио је одговорити на горњу честитку у име Своје и Њ. К. В. Књагиње Неапољске Јелене шљедеће:

*Војводи Пламенцу војном министру
заступнику пресједника Држ. Савјета
и црногорским министрима*

Ц е т и њ е.

Књагиња Јелена и Ја пишемо из свега срца В. П. најтешњу благодарност на онако лијене и нама драге брзојавне честитке.

ВИКТОР ЕМАУЈИЛ САВОЈСКИ.

Управитељ вароши Цетиња, г. Бајо Гардашевић, управио је Њ. К. В. Неапољској Књагињи Јелени, шљедећу честитку:

*Њеном Краљев. Височанству Књагињи
ЈЕЛЕНИ ПАПУЉСКОЈ*

Р и м.

Подносим Вашем Краљевском Височанству као старешина црногорске престолнице моја поштива честитања. Ваша Отаџбина, која је од Ваше рачне младости обасинала Вас поштивим благословом и данас ерећним ступањем Вашим у свети брак, обраћа своје погледе к небу с топлим молитвом, да Вас свемогући Бог, који је вагда лебдио над Вашим светим Домом, окрили и Вас својом моћном десницом, на срећу двају историјских Династија и њиховог вјерног народа.

*Б. Гардашевић
управитељ Цетињски.*

Њ. К. В. Неапољска Књагиња Јелена благоизволила је на горњу честитку одговорити:

*Господину Гардашевићу
управитељу Цетињском.*

Ја сам тронута жељама, које изражавају у вашој честитци за Мене и двије тако драге ми Династије. Ја вам од свега срца захваљујем.

**ЈЕЛЕНА
Књагиња Неапољска.**

Пресједник Општине вароши Цетиња г. Вуко Вулетих, у име цетињскога грађанства управио је у Рим Њиховим Краљевским Височанствима Књагињи и Књазу Неапољскоме шљедећу честитку:

*Њих. Краљ. Височ. Књагињи ЈЕЛЕНИ
и Књазу ВИКТОРУ ЕМАУЈИЛУ*

Р и м.

Грађанство престолнице Цетиња, које Ваша Височанства у безграничној љубави храни у својим срцима, моли да изволите примити њихова најодушевљенија честитања и жеље за дуг и срећни живот на радост и славу славних домова Савојски-Петровић и њихових народа.

Живила Ваша Височанства.

На горњу честитку изволио је Њ. П. г. Генерал Терцаги одговорити:

*Госп. Вуку Вулетиху
пресједнику општине*

Ц е т и њ е.

Њ. К. В. Књагиња и Књаз Неапољски на срдачна честитања захваљују вама и грађанству цетињскоме.

Генерал Терцаги.

Пресједник општински г. Вуко Вулетих истога дана управио је пресједнику општине вароши Рима Руполи у у име цетињског грађанства шљедећу честитку:

Преставиштво престолнице Цетиња у име свега грађанства најодушевљеније учествује с вама у данашњим свечаностима срећне брачне везе Његовог Краљевског Височанства Престолонаследника Виктора Еманујила са нашом љубљеном Књагињицом Јеленом. Честита и поздравља је као чврсту везу пријатељства двају славних домова и јуначког народа италијанског са црногорским.

На горњу честитку, пресједник општине вароши Рима изволио је одговорити:

*Г. Вуку Вулетиху
пресједнику општине*

Ц е т и њ е.

Риму је драг поздрав који ви пишете у име тога нам пријатељског јуначког народа, те отпоздравља чувством љубави и браства.

Пресједник општине Руполи.

С ПУТА ЊИХ. ВИСОЧАНСТАВА.

(Дописи.)

Прмица, 7 октобра. — Данас (7 октобра) и Црмница је наособ послужила торжествено славе нашег Владарског Дома и Црпе Горе. Њој је у дно пала та срећна служба и пошимо њених другарица — црногорских нахија, у толико, што је она у своја њедра примила на најсвечанији начин и услужно попратила Височанствене Заручнике, Њихова Височанства Краљевина Престолонаследника Италијанскога Виктора Еманујила и нашу дичну Књагињицу Јелену; а уједно с Њама и Његово Височанство нашег дичног Господара, са свитом Својом и Њиховом.

Ова је слава завршетак неколиких свечаних опрема у овој нахији, које су народу улијевале добре наде и изазивале га на радосно расположење. Од кад је први пут (четврти

августа) војничка команда ове нахије предусрела и од Бара к Цетињу пратила Престолонаследника Италијанскога по народу су почела пријатна пагајања. Но кад је (шести августа) јављено са Цетиња, да је краљевин Италијански вјерио Њ. В. нашу дичну Књагињицу Јелену, пјесма и свакојака увеселења, постала су опће-народња — забава. Особито кад је 24 Августа Господар даровао вјеридбену ракију, наредивши: да буде доста свакојем чељадету црмничком, — весеље је било безгранично. Домаће и личне браће братствене короте изчезле су, а пјесма је била свачија: у селу и засеоку, у пољу међ ратаре, у шуми међ чобане, у колиби као и у палаци. — Само је кобно неочекивана смрт Књагињице Олге, кћери јединице витешког Књаза Данила, учинила је да весеље не буде једноставна народња забава све од шести августа, досеље. Али кад је одат тој опћој короти достојни дуг, нови догађаји морали су тећи својим током и секретати на себе пажњу народљу.

У петак (4 текућег) стигне глас брзојавом војводи-бригадиру Машу Буровићу и командиру Ишу Пламенцу, да Књагињица Јелена са Својим Височанственим Заручником и пратњом окреће пут дивне Италије — Своје нове Домовине, и да ће проћи кроз нашу Црмницу. Чим се је то обзнапло, одма се почело овдје спремати, како би се достојно предусрели Краљевски Сватови и Невјеста. Једни су по распореду спремали на Суторману свечани обједи и што к обједу припадају за Високе Путнике, а други су настајали, да наша варошица Вир-Пазар буде спреман примити Високе посјетнице, како доликује.

И већ на вече дана високе свадбе наша варошица Вир пазар била је у свечаном руху, у каквом никада прије бивала није. Ма да накит њен није наручиван ни одкуд са стране, и да се није бог-зна како располагало домаћим вјештацима, он је ипак изгледао диван и величанствен, тако да неби могао бити осуђиван ни од најхудљивијег посматрања: ће је добра воља ту умјење и моћ сами придозале.

На улаз у пјацу, са стране Ушћа, подигнута су била триумфална врата окићена лавором и цвијећем, задјенута са заставама Српским и Италијанским, са тробојницама и дивно нацртаним подходећим надписом на бијелом фону. Скоро су таква била и излазна врата на варошком мосту подигнута. Обоја врата доведена су у свези са славолуцима од лавора и друге зим зелени, а окићени с тробојницама који су се верали дуж цијеле пјаце, заокружући и шир њену, што је давало величанствен изглед цијелој вароши.

По средини ових славолука и на сред пјаце приређена је била подужа трпеза, на којој су биле поређане здравце са домаћим њибем и воћем, слобом, неким и печеним омовима — по црногорском обичају. Подале, около и испод славолука стајао је поређен народ Црмнички и Крапски, с једне стране мушки а с друге женске у свом сјају и шареницу своје народне ношње пружајући се другим новоркама од једних триумфалних врата до других, те је тако очекивао Височанствене Посјетнице. По средини ових редова народа, испред улазних врата, смјештени су били главари и други народни прваци и тако очекивали. Кад су Њихова

Височанства стигли, милостиво су поздравили нас, на што смо одозаравили са урибесним: „Живјели“. За тијем су Њихова Височанства обили редове народа, и по ће кога милостиво ославили, па иза тога тек почастили су нашу трпезу, олако дирљиви је. При трпези Њег. Височанство Господар наздравно је Црмничким јунацима, додвину: „живјеле жене.“ И ово је иопраћено с усхићеном одликом народњим: „Живно.“

Уставши од трпезе, Господар очински се поздравил с главарима и народом, и захвали од стране Своје и од Високих Заручника на предусретају. За тим пођоше даље:

Услед непогоде, која је била на вече дана — свадбе, објед Високих гостима приређен је био, не на Суторману, но у новој бољевићкој школи. А по путу, како кроз Вољевине, тако и кроз Лимјане, чекала су Њихова Височанства многе здравце, које су удостојане милостиво примали. Тако је било по путу и преко Сутормана кроз села Приморске нахије, па до мора, куда су Њихова Височанства пратили будни погледи црмничких војника.

По одласку Њихових Височанства, народ је црмнички остао при гозбама, окупијен на два мјеста: на Виру и код нове школе, прирујући и веселећи се до мрке поћи, осјећајући се подувно усрећен сретом свла Господара. У овоме светковању свога Владарскога Дома Петровића са Краљевским Домом Саваје — ким народ сматра оваћену своју витешку Црну Гору са класичном и дивном Италијом, које синове већ познају црмнички пумници у туђини и с којим се добро слажу у парави у једнаким тежњама.

Вјерујте, овдашњи народ зрело схваћа значај овога новог сродњавања свога Владарскога Дома с Владарским Домом Краљевине Италије, те се овоме догађају истински радује из сопствених својих побуда. Своје погледе на ово сродство и своје истинско радовање, наш народ је изјавио био својим старјешинама а они су ставили у дужност једном између себе, да га у парочитом говору по пригоди изјави Њиховим Височанствима, што овај по печем није извршио.

Путник.

Бар, 15 октобра. — У понедељник 7 т. м. у јутро рано народ са свију страна округа барског хитале да прије стигну на одређено мјесто — Поповиће — да виде и дочекају Узвишеног Господара с Његовом Свијетлом Ђецом, Зетом и пријатељем.

50 коњаника на челу којих бијаше окр. кап. Зејнел бег и подкомандир Анто Шкуртић отидоше да срету Високе Путнике к Суторману а Зубци с ђацима и учитељем и Туђемили извијеше здравце у Туђемиле, и на прву појаву Високих Путника ухватило се зетско коло. Овјен су се Високи Путници зауставили и поднијеле им се здравце по народном обичају, најпрву је предао г. Зејнел-бег а другу кап. Думезил и д. д., а свештеник Зубачки Дом Петар честитао је Господару Његово весеље, а уз то г-ђа Бурвића поднесе Високој Невјести лијепу киту цвијећа. При кретању клицању живјеле па бјеше краја, а зубачке невјесте за пријеме прољетска бјеху пут застрале цвијећем.

Друга здравица дочекала је Високе Путнике у Сунташ — а трећа у Поповиће, те бјеше опћина барска направила дивни славоук окићен зеленилом и ериеким и талијанским заставама, на врх којих се лепришаше „двоглави орао“, испод којег стајаше надпис: живјели и срећан пут. Испред и послије славоука с једне и с друге стране пута вијаху се успоред ериеке и талијанске тробојке, на окићеним зеленилом дирцима; а Поповићи никад нијесу били дивније окићени.

На поглед славоука Високи Путници сађоше с кола и упутише се између редова ученика и ученица овдашњих школа, а при самом славоуку Њ. В. Књагиница Јелена поздравил једва ученица — Љубица Вукмановића — честитајући јој сјајни брак и предавши јој дивну киту цвијећа у име народа барскога. Учитељ Рађеновић у име опћине барске на италијанском језику честита Његовом Краљевском Височанству Принцу Напуљском, који му толико захвали.

Прву здравицу предаде Његовом Височанству Господару пресједник опћине Мусто Докумичић, честитајући му радосно весеље, а другу капетан Петар Вукмировић Дуки од Ђенове а остали другима. Народа бјаше мушког и женског у свечаном руху око 2000, који непрестано клицаху „живјели“. Међу њима бјаше приличан број мушких и женских из Спичанске и Паштровске опћине, који бијаху узихали да виде Узвишене Путнике и наше опће весеље.

До славоука бјеху поређане женске од којих се истакло петнаест у разним пошљама и одиграше зетско коло на задовољство Високих Путника а у сред ноћа заиграше коло Мркојевићи како сами они умичу.

Чим Високи Путници окренуше пољем, с Тополице под командом топчијског ком. Јована Пламеница поздравиле их наши топови, иза којих чим се на Дворцу истаче Савојска застава отпоздравиле аустријске лађе.

Пред Дворцем стајаше упоређен барски батаљон на челу ком. Ивом Новаковићем, који даваше војничке почасти Високим Путницима, код авлије стајашу свештенство и чиновништво барско и улињско са пресвјетлим архиепископом на челу. И овђе се орило урибееско клицање „живјели.“

Њ. Њ. Књаз Господар и Високи Путници чим изађоше из кола прегледаше војску, која држаше пред прси. Овђе је Његово Височанство представило Дуки од Ђенове свјетлог прапискупа, који му на талијанском језику изрази честитку од стране свештенства. Дука од Ђенове симпатично је захвалио прапискупу на његову честитку.

Иза Високи Путника стиглоше овамо са својим војеним главарима и племенским капетанима већина из Поповића и Мркојевића и ухватише коло. Његово Краљ. Височанство Виктор Емануил и Њ. В. Господар више пута били су од стране народа са громогласним усклицима најодушевљеније поздрављени.

У вече опћина је приредила велико освјетљење и то на висовима а на врх Курила била су уређена два слова В. и Е. а и пристап је био дивно освјетљен. Цјело ово освјетљење увеличало је електрично освјетљење са „Савоје“, која је у 6 сахата дошла и сјутра дан од аустријске флоте испод Спича са топовским метцима поздрављена била, па коју су се Високи Путници око 9 сати у вече укрцали били.

У уторник на 5½ сати послије подна уз пратњу наших топова с Волуце крену Савоја коју валони спљег мора испратити к сусједној Италији и пратњу Аустријске флоте који је и одпоздравиле.

Хоца Карађузовић.

СВАДБЕНЕ СВЕЧАНОСТИ.

(Највишта од нашег парочитог дописника.)

Рим, 11 октобра. (Брзојав). Дочек од Барија најсјајнији најодушевљенији, цијелу ноћ путујући штацијама освјетљење, химна црногорска, кличуће гомили. Дочек у Риму највеличанственији најљубезнији, уз химну црногорску. Прва кола Књаз Краљ, друга Краљица Књагиница Краљевић, па остали причевци привезе. Дивно украшено, свуда ериеке тробојнице, црногорски грбови, непрегледане масе народа најодушевљенијега, тисак неопшних, вријеме лијепе, вјенчање сјутра. Сви листови најсимпатичније поздрављају Књаза Николу, Црну Гору. Пред консулатом гдје је отишао Господар, ваза мноштво народа.

(Допис.)

Рим, 12. Октобра.

По телеграму, који сам вам јучер послао, можете себи представити уопће како су одушевљени и сјајно дочекани у Италији Високи Младенци Њ. Њ. В. В. Књагиница Јелена и Престолонаследник Виктор Емануил са Њиховијема Узвишенијема сватовима. Потање опшенивати дочек до Рима не допушта простор нашега листа. Доста је кад ви речем, да је и народно одушевљење, и званични сјај био на врхунцу. А у напиту и у народнијем овацијама свуда је наша Владалачка Кућа и Црна Гора била уз Кућу Савојску и Италију. Што више, свуда су музике прву црногорску химну цијелијем путем свирале по штацијама, а ериеке тробојнице свуда су у истој мјери биле измијешане са италијанскијема. Усклицу су такођер једнако подијелили били, и скоро могао бих рећи да су надвлађивали: *Evviva Montenegro! Evviva Principe Nicola!* Па не само „*evviva*“ него се на више мјеста чуло из уста италијанског одушевљеног народа и ериек „живјели!“

Како су из Барија Узвишени сватови прецули у 10 сати у вечер, главна улица до железничке штације била је најчаробније освјетљена. Одило се испод сводова пламтећих гасом и електричним свјетлостима, а сама штација и пространа пјача пред њом била је вјентачки освјетљена разнобојнијем лампијонима, што је такав утисак чинило, да се не да описати. Ноћ је била лијена и мјесечина пуна, али је она артифицијална свјетлост са свијем савлађивала мјесечеву, као да је није.

Наравно цијелом главном улицом и унаоколо пјача упарађена војска чинила је шпалиро и задржавала оне таласе одушевљеног народа, који се био у Бари слагао из све провинције.

Слична освјетљења и артифицијални огњиви дочекивали су Краљевски влак по свијема штацијама. Цијелијем путем, једном рјечју, цијеле ноћи Узвишени сватови били су предмет најодушевљенијих народнијих овација. Народ је и далеко послије по ноћи чекао, само да види влак летећи и да даде одушење своме одушевљењу.

У Фођи, око по ноћи, Његово Краљевско Височанство, Принц Напуљски, одвојно се од сватова, да пречом другом стигне прије у Рим, да их дочека са осталој Краљевском Породицом. Његово Краљевско Височанство одијело је Свом Узвишеном Оцу, Његовом Величанству Краљу Умберту знакове првог степена Данилова реда, који му је поклонило Његово Височанство Господар.

У четвртак небо је освануло напмурено; пријетила је киша, али се уздржала, и мало по мало облаци су се тавили. По железничкијем станицима, послије одласка Принца Напуљског, искључиво се свирала црногорска химна, и народне овације

чињеле су се искључиво нашој Владалачкој Кући и Црној Гору.

Краљевски влак је, по програму, пришо у Рим тачно у 11 сати. На станици је била упарађена војничка чета, која је војничке почасти чинила. Војничка музика свирала црногорску химну. Њ. В. Краљ Умберто и Краљица Маргерита на челу краљевске породице и сјајне пратње чекају узвишене сватове и Невјесту свога јединца. Разлијеже се одушевљено клицање. Станица је дивно искрићена и украшена. Кад се влак зауставио први је изашао из салонигона Његово Височанство Господар, који је имао на себи знакове реда Ануцијате, и Његово Величанство Краљ Умберто, са знаковима Данилова реда ивађе Му у сусрет. Ту се два Владатоца као два мила пријатеља загрле и пољубе питајући један другог за здравље. У то ивађе Пезино Височанство Књагиница Јелена, коју дочека Пезино Величанство Краљица Маргерита у паручја, најљубазније. Па су изашле Њихова Свјетлости Књагиница Ана и Књажевић Мирко са Његовијем Краљевкијем Височанством Дуком од Ђенове. Настаде престављање и међусобно поздрављање између чланова Савојске Куће и Петровић-Његова, па Њиховијех пратња. Улазе у краљевски салон, сјајно намјештен, гдје је римски ендок, Књаз Руенони представило Њ. В. Књагиници Јелени једну депутацију од 40 дјевојки из различитијех дјевојачкијех школа мјеснијех, и једна између њих, са црногорском кацицом на глави, подијела је будућој Краљици Италије дивну киту цвијећа, са неколико ријечи одушевљеног поздрава.

Кад су Њихова Величанства и Височанства изашли из станичкијех просторија, да сједну у сјајне кочије, подиже се урибеес усклика, који се разлијеже по пространој пјачи.

У прву кочију сјели су Њ. В. Књаз Никола и Њ. В. Краљ Умберто, који Његовом Височанству даде десну. У другу: Њ. В. Краљица Маргерита, Њ. В. Књагиница Јелена, и Њ. К. В. Принц Напуљски. У трећу: Књагиница Летизија, Дукеса Јелена Орлеанска, Књажевић Мирко и Дука од Аосе. У четврту: Књагиница Ана, Дукеса од Ђенове, Коите од Торина и Принц Виктор. У пету: Књагиница Изабела, Књаз Петар Карађорђевић, Принц Наполеон, и Војвода од Ђенове. Пред овим кочијама јаше једно одјеловне оклошника, а иза њих друго одјеловне, па слиједе 15 кочија са пратњама.

Непрегледно мноштво народа са пјаче, са препуњенијех трибуна, балкона и прозора, најодушевљеније клицање не престаје; госпође машу марамима. Војска, која је упарађена правила шпалиро, једва је могла задржавати народ. На мјеста није могла, него се таласи народа одушевљена прекидали ову поворку дворекнијех кочија. Свуда путем свирају војничке музике црногорску химну. Свуда се вију ериеке тробојнице уз италијанске. Свуда се види бијели орао уз савојски крет у грбовима двају владајућијех Домова. Но што се збивало у ономе усхићењу непрегледнијех маса, то се не може описати; само остаје успомена од нечега, што се није никд видјело, ниш се већ може видјети.

У Квириналу су дочекали Његово Височанство Господара и Његово Узвишено Дјецу Пезино Величанство Краљица Портогалска Марија Пија, сестра Краља Умберта, и Дука од Опорта, пезин дјевер, који су мало прије били стигли на ово весеље Савојске Куће. Ту су били још великодостојници Фарими, Козенци, Бјакери и Криени, који су одиноквани редом Ануцијате, те који се сматрају рођацима Савојске Куће, и министар пресједник Маркиз Ди-Рудини са осталијем министрима. По-

слије представљања и поздрава, требало је да Књажеви хитају на балкон, да поздраве мноштво, које са Квириналске пјаче не престаје клицати најодушевљеније.

То је трајало све до уре послије подна, кад је отпочео дворски ручак. За трпезом је Краљу сјеђела на десној Краљица Портогалска, а на лијевој Књагиница Јелена; а Краљица Маргерита на десној Књаза Никола, а на лијевој Дука од Опорта.

По ручку је Њ. В. Господар са Својом Узвишеном Дјецом одено је у Консулати, великом палаци до Квиринала. На Консулати се вије црногорска фамилијарна застава поред италијанске.

Њ. С. Књаз Петар Карађорђевић одено је у Краљевском палаци Сан Фелиће, такођер близу Квиринала, на првом спрату; а другом су спрату одејели Дука од Опорта и Принц Наполеон.

Толико о дочеку у Риму.

* * *

Кад бисте хтјели поље обавијестити наше читаоце о ономе што се збива овнијех дана у Риму, требало би да имате овдје бар 5—6 дописника, па да лист сваки дан издајете; а овако што могу ја сам? Не знам, на коју се страну прије окренути, који лист прије узети у руке.

Сви листови најодушевљеније поздрављају Њ. В. Господара и Црну Гору; сви листови најсимпатичније пишу о Књагиницама Јелени и Ани и о Књажевићу Мирку. По биљешкама, што доноси, види се да су чланови наше Владалачке Куће учинили најбољи утисак у овоме вјечном свјетском граду. Наравно, само клерикални листови муцају, и нијесу у сагласју са осталој италијанској престошничком.

У петак, други дан, био је одмор, али је у томе одмору спознатљив био најзначајнији дан за Црну Гору и за Српство.

Тај дан су примили Њихова Величанства сенат и заступничку кућу, који су подијелили своје адресе у име Италије Њиховијем Величанствима приликом овог радосног догађаја.

Адресу камере, народнијех избраника, којијех било присутнијех 142, међу њима најзначајнија имена, прочитао је пресједник Вила. У тој адреси, између осталог, говори се: „Да, господару, народ се радује не без поноса и задовољства, што је узвишени Краљевић, ког сте васпитали ви и мајка му на строге захтјеве дужности и на племените врлине срца, изабрао за свог друга у животу њекну Књагиницу, који доноси у држави Краљевски двор благо славицејех успомена. Драгоцјено наследство оне вистичке Куће, у којој се она родила. Предања црногорског народа, који легендарнијем јунашвом знаде бранити своју независност, и с њом ствар христјанске просвјете; који у криповима својијех гора сачува урођене врлине и снагу карактера; који уздржа неомичну стару слободу под једном патријархалном Династијом — та предања достојно одговарају страницима оне славе својје, што пољубе у Савојскијем брјеговица, и прича страст једнога народа, који се од вјокова бори, да себи извојује јединство и независност, и у исто доба дјела једне Куће витенице, која се осјећа позваном, да предводи тај народ сјелом и поузданом руком к остварењу заједничкијех идеала. Та два народа пружају данас један другомо јамство узајамне љубави, и мијешају њихова срца у поузданом предосјећању, да ће нови нараштај бити достојан предака.“

На ову за нас драгоцјену изјаву италијанског парламента у тако свечаном тренутку, одавало се Његово Величанство Краљ Умберто, у своме одговору овнијем још значајнијем ријечима: „Господице пресједниче, за-

вјештај величине и цјелокупности ствари, што сам примио од мог великог оца, по предању се додаје у мојој породици, и мој син неће издати тај високи позив. *Избор његове заручнице, која припада једном роду хрватских бранилаца и борца за националну независност, открива душу Његову. Моја Кућа и она Црногорска значе ослобођење и независност.*"

Ја вам ове ријечи са престола Италије нећу тумачити, и било би излишно свако тумачење, јер ће их свако српско срце разумјети.

Послије подна Њихова Величанства са Књажевима Црногорске и Савојске Куће излазили су у сјајнијем дворском кочијама у шетњу на Пинчо. То је један од седам римских бржељака на ком је дивна бајта, и с ког још дивнији поглед на Рим. У збијеном реду кочија узлазила је цијело послужење велика госпођина, а другом слазила са Пинча, па се кроз главније улице возила до мркле поћи. Остали цард стојао је непомичан, збијен по тротоарима посматрајући ту раскоп, и имао је што гледати. Кочије су одиле полако једна за другом у једном реду мимолазећи покрај другог рода. Ја сам се чудило окле толико, тако лијепог кочија, и сматрао сам се срећнијем, што је и мене једна допала, да тако прегледам све главније улице, толико мноштво народа лијепога и складнога, који плије у радости и у свечаности, а нигдје никаквог перада. А не могу ви затајати задовољство, које сам уживао, гледајући у накиту тих улица развијене велике српске тробојнице.

* * *

Субота, дан вјенчања Престо-наследника италијског са нашом Књагињом, овануо је кишовит; али из раног јутра од Квиринале пјаче на дугом „Вијом Националом“ до цркве Госпе од Анђела у парадној војска саставља шпалере; народ ива војске заузима мјеста по тротоарима, по трибунама, по балконима и прозорима. „Вија Национале“ и „Вија дел Квиринале“, „Дел Еведра“, и „Дел Финквенто“, најлепше искићене, пуне су збијеног народа непомичног; између шпалера коњаничка одјељена и карабинијери држе ред и не пропуштају већ особе које имају улазак у цркву. Киша је мало трајала, али и да је, народ се не шћаше мицати са заузетог мјеста. Свак хоће да види Узвишени Невјесту, па и ко ју је видио не може да се је нагледа.

Уз то је у Квиринало сlijедно грађански брак. У 10 ура и 20 минута отпочео је пред члановима Куће Савојске, Петровић-Његоша и Брагацие; ту су још Књаз Петар Карађорђевић и Принц Виктор Наполеон. Иза њих дворске даме, и поноци реда Анунцијате. Према узвишенијем особама, у повлаћенијем столицама пресједништва сената и камаре, министри, великодостојници, представништва покрајинска, и други позвани.

Пресједник сената Фарини, као државни представник, и пресједник министарства Рудини, као крунски бљезник, саставили су акт грађанског брака, и потписали су га Узвишени Младенци, па као свједоци Дука од Аосте и Конте од Торина, па Краљ Умберто и Књаз Никола, и Фарини и Ди Рудини. Та се церемоније свршила уз пуцање топова.

Иза тога сlijедно је поход у цркву на религиозно вјенчање. Та је црква била у римско доба просторија у Куваталама, коју је славни Микелавђело претворио у цркву. Вас простор скоро наодисе у два крила побочна, у којима су подигнуте трибуне. Средина која одговара крилима, заузета је великодостојницима грађанским и војничким. До олтарца, који се види са трибуна, јер се налази у недубокој апсида, заузима мјеста с десне дипломатско тијело, с лијеве

дворске даме. По нижјем трибунама су нарочито позвани; ту је римска аристократија, бивши министри, сенатори и народни заступници. На вишијем трибунама остали одличнији позвани. Већ од 10 сати почео је свако заузимати своја мјеста. Ту се најбоље могла прегледати раскоп госпођа дипломатског тијела и римске аристократије.

У 11½ дошли су Високи Младенци са Узвишенијем Родитељима и осталијем књажевским особама. Дошли су се овјем редом: у првој шестеропречној кочији Њихова Величанства и Принц Напуљски, у другој шестеропречној кочији Његово Височанство Господар, Књагиња Јелена и Књажевић Мирко; па су сlijедиле дворске: у првој Краљица Португалска, Дукеса Летиција од Аосте, Дука од Аосте и Дука од Опорта; у другој Дукеса Јелена од Аосте, Дукеса Елизабета од Ђенове и Принц Виктор Наполеон; у трећој Дукеса Изабела од Ђенове, Књагиња Ана и Конте од Торина; у четвртој: Дука од Ђенове, Књаз Петар Карађорђевић и Принц Фердинанд од Ђенове.

Кад су улегли у цркву заузели су мјеста испред олтарца, и одма је отпочело вјенчање. Изнад младенаца држали су златоткани покров: Књаз Петар Карађорђевић и Конте од Торина, Дука од Аосте и Књажевић Мирко, као свједоци.

Иза кратког обреда почела је миса, коју је одслужено Краљевски клир, уз дивно цјевање. Иза мисе опет неки благослов, па старјешина свештства држао је младенима слово. То је трајало до уре послје подна; али имајући у великом простору што да се посматра, вријеме је то брзо прошло.

Из цркве су се повратили у овом реду: у првој кочији срећни младенци, у другој Њихова Величанства, у трећој Краљица Португалска, Дукеса Летиција, Њ. В. Господар и Дука од Аосте; у четвртој Дукеса Јелена од Аосте, Дукеса Елизабета од Ђенове, Дука од Опорта и Принц Наполеон; у петом: Дукеса Изабела од Ђенове, Књагиња Ана, Књаз Петар Карађорђевић и Конте од Торина; у шестој: Књажевић Мирко, Дука од Ђенове и Принц Фердинанд Савојски.

Одушевљено клицање пратило је Високе Младенце свијем путем.

(Наставиће се у другом броју)

(Брзојавно вијести.)

Рим, 12 октобра. — Цивилни брак Књаза Наполеога са Књагињом Јеленом извршен у салу од бала у Квириналу. Краљевска пратња пошла из Квиринала у 11 и 20 пут цркве св. Марије уз одушевљено клицање народа, у 12 55 кренула се из цркве пут Квиринала најодушевљеније клицање народа свијем путем.

Рим, 12 октобра. — При цивилном браку вршили су дужности обичних чиновника пресједник сената и пресједник министарства Рудини. Књаз Неапољски и Књагиња Јелена одговорили су гласно при питању пресједника сената, да се добровољно узимају. Акт вјенчања начињен је у двије кочије, био је потписан од војводе Аоста и конта од Торина као свједоци. У колима од гала су шест коња пошли су младеници пут цркве уз народно клицање и пуцање топова, звоњење звона. — Улице пренуне народа балконима и прозорима такође.

Рим, 12 октобра. — Краљ Краљица и Књаз Неапољски примали су данас у салу трона у Квириналу честитке министара, пресједника камаре, много сенатора и посланика. Краљ одговарајући на адресу сената рекао је: „Докази љубави мене изражени са сваке стране Државе тврде, да је држава народ талијански са Кућом Краљевском нераздјелим. Двије династије се пријатеље, које имају исту ври-

једност љубави и ратовима за отаџбину, једна њихова мисао и тежња биле су за уједињење и напредак њихових отаџбина. Мисао за напредак и величину моје отаџбине биле су вазада циљ моје управе, које ћу подржавати цијелог живота, тврдећи да ће и моји потомци бити вјерни истијем идејама и служити им.“

Краљ одговарајући адреси камаре рекао је: Веселе фамилије увеличало се тим више што се потицпо слаже са идејама народних преставника.

Цијел опстанка камаре своди се у томе, да буде посредоватељница нераздјелиности између народа и династије у чему се састоји једини спас династије. — Краљ би желлио, да садаше одушевљење буде фактор и у будуће моралноме и материјалноме напретку државе. Насљество величини и јединости отаџбине, које је Краљ примио од свога оца пријећи ће на његову фамилију и његовог насљедника. Избор жене која припада једној славној народности бранилаца и бораца народне независности чита се у његовој души. — Куће талијанске и црногорске јесу символ независности. Краљ је посјетио данас у консулту Књаза Николу Ђе се бавио по сата, кад је Књаз испротио Краља до излаза дворца народ га је одушевљено поздравно клицањем живио Књаз Никола. Такође Насљедника Италијанског и Књагињу Јелену. — Вечера у Квириналу на којој ће присуствовати сви Књажеви талијански и црногорски. Књаз Никола, Књагиња Ана и Књаз Мирко прегледали су варош у колима. Народ их је свуд најодушевљеније поздравно.

Посланик Ингра изјавио је данас Францу Јосифу по заповиједи Краља Умберта захвалност Краљеву на деликатном његовом понашању према Књазу Неапољском позивом Ексквадре Аустринске под Вар за испратити „Савоју“ до Бари.

Рим, 13 октобра. — После церемоније вратили су се Књажеви из цркве у Квиринал уз одушевљено клицање народа. Младенци и Величанства захвалили су народу с балкона. — Денешне из провинција јављају свуђ велико одушевљење и свечаности у почаст младенаца, послје подна Књагиња Јелена изишла је у шетњу у колима, одушевљено поздрављена, сва варош освијетљена, музике свирају по варошким плацовима, неизбројни народ, у вече вечера од 180 прсона у Квириналу, на којој су присуствовали Краљ Краљица и сви Књажеви. Величанства примила су честитке од свију владоца и шефова разних држава. Краљ је дао Виктору Наполеону орден Анунцијате, Књазу Николи орден војнички Куће Савојске, Књажевима Мирку и Карађорђевићу I степени Мауриције и Лазара.

Рим, 14 октобра. — Посланици Аустро-Угарски и Немачки предали су Краљу и Принцу Напуљском својеручна писма њихових суверена. Принц и Принцеза од Напуља положили су у Пантеону вијенац на гроб Виктора Емануила. Краљ и млади супрузи примили су у Квириналу велики број градоначалника. — Градоначалник Рима изразио је у име италијанских градова честитања. У вечер било је изванредно освијетљење града и близине Рима, у почаст младим супрузима. — Данас послје подна младеници прошеташе у колима по граду свуђер од народа акламирали. Вечерас Величанства и Књажеви примише дипломатски кор. — Град је једнако окићен заставама. — Величанствима, Књажевима, Принцу и Принцези од Напуља свуђер се праве изванредне овације.

Из Биограда јављају, да је Краљ и Скупштина телеграфично честитали Књазу Николи. — Скупштина је честитала и Њ. В. Књазу Данилу.

15 октобра из Петрограда јављају: „Петроградски Вјесник“ каже да се у цијелој Италији изразују жеље за срећу младих супругова. — „Borsenzeitung“ не пази у овој женидби никакву политичку важност. —

Рим, 15 октобра. — Краљ је именовао 36 сенатора. — Принцеза Јелена примила је у Квириналу све оне који имају колар апиџијате, госпође великодостојника државних двора и више градоначалнике. — Вечерас у Квириналу велика вечера на коју је позват дипломатски кор, да сј гуауција парламента министри, власти. — Вечерас баклада престављајући старинет групе са музиком прошла је преко главне улице тако званог „Corsa“ и дошла пред Квиринал, где се је налазило мноштво народа које је акламирало Величанства, Књажеве и Супруге, који су се показали на балкону, где су остали 3/4 сата, међу испрестаним овацијама.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 18 октобра.

Члапак 21 устава краљевине Италије одређује, да се имаде за насљедника пријестоза, чим је достигао закониту пунољетност, или још прије, ако се је оженио прије пунољетности, посебним законом установити годинња апажажа. Овај члапак устава, како нишу из Рима, пије био досада проведени, премда је напуљски принц већ од г. 1891 пунољетан. Поводом предстојеће принцезе женидбе дошло је ово питање опет на дневни ред. Краљ се опет устручава, да обтерети апажажом за свога сина буџет, дачим влада, позивајући се на изричиту установу устава, захтијева уставно ријешење онога питања. Краљ је сада изрекао следећу експедиенс: да се удовољи одредбама устава, влада ће коморама предложити закон о апажажи, али ће такођер у исто вријеме краљевску цивилну листу за своту апажаже умањити.

Као што јављају из Цариграда, тамошњи заступник патријаршије Вартоломеј и државни савјетник Нурија-ефенди, труде се, да прешаче и скуче правила односно састава јерменске пародије скупштине за избор јерменског патријарха по жељи турске владе. Тај план потпомажу јерменски и турски листови, али су у дипломатским круговима у турској престоници са свим противног мишљења, јер држе, да ће то још више раздражити јерменске елементе.

— По једној другој вијести из Цариграда, повјерена је Диранефендији Дидијапу, сину Артин-паше Дидијапа, шефу одјељена у министарству спољних послова, мислија да оде у Лондон и да тамошњи јерменски одбор одврати од сваког даљег рада, који много уди Јерменима у Цариграду и даље у Малој Азији.

О данашњем стању у Цариграду доносили „Стандардов“ телеграфине отуда ово: последње три педјеље у престоници се не онажа никакав знак за нове догађаје, али она показује не-престано погоршање положаје. Султат етеже своје срце сваког дана, а јерпротски углед губи се све више, јер страни посланици који су остали без икаквих упуштава, не смију на своју руку ништа да предузимају. Извијштаји пак што стижу из провинција, јављају о све већем државном расулу, јер у државним касама је прави мореки одлив. Стање је у опште врло зашето, и ако у брзо не стигне помоћ ма с које стране, не може се јамчити ни за најближу будућност.

Као што јављају из Рима, у Ватикану су са особитом пажњом пратили догађаје у Паризу за вријеме цареве посјете. У Ватикану не крију ни мало своје симпатије за француско-руску алијанцију, напротив, били су увијек јавно за њу. Непомирљиво непријатељство свете столице против Италије и тројног савеза, као и пада реванша на пољу римског питања, привољели су нашу дипломатију да понушта у својој уобичајеној уздржаности, и да се заинтересује за француско-

руски савез. С тога су у Ватикану због посљедњих париских догађаја врло добро расположени. У напаној околини гаје наду да ће из руско-француског пријатељства извући користи. Лав XIII не дијели са свим то мишљење своје околине, он очекује од пријатељства царевог са Француском само утврђење јевропског мира. По свој прилици да ће се због цареве посјете у Паризу поправити одношаји између курије и Русије. Никола II показао је својим понашањем према заступницима римске цркве, да он умије да штеди католичке осјећаје. Већ од више мјесеци на овамо, Русија се труди, да св. столицу даде извјесног задовољења. Изволки, који је прије кратког времена опет стигао у Рим, поднио је у Ватикану предлог своје владе да се извјесна упражњена бискупска мјеста у Русији опет попуне. Учестала су и путовања католичких бискупа из Русије у Рим, што само бива са дозволом руске владе, укратко, зближење Русије и римске курије очевидно је, а сам посланик Изволки, сматра се у Ватикану као врло омиљена личност.

Прошле недјеље одступило је директор Кајзер с управе колонијалног одјелена министарства спољних послова. О овоме догађају, као о нечем што стоји у тијесној вези с њемачким колонијама и колонијалном политиком, много се говорило и писало. Кајзер, по значајном тврђењу, не одступа због својих многобројних непријатеља, већ просто за то, што није више у стању због слабог здравља да управља пословима, који су везани с толиком одговорношћу и напрезањем. Поред овога, новине не престају износити, како је Кајзеру ваљало одавна одустати због познатих шандала у колонијама, што су починили Лајет, Велац, Петере и Шредер, јер је он био и сувише попустљив према овим тиранима, који нијесу ни близу кажњени опак, како су заслужили за печавјечна дјела и за срамоту што су је нанјели цијелом њемачком народу.

Кајзер има да захвали за своју каријеру Бизмарку, чије је он споме с успјехом спремао. Посље пада Бизмаркова, Кајзер се прилагодни приликама, али тиме је навукао непријатељство од стране Бизмаркових присталица и пријатеља. Уз ово дошло је још и агитовање антисемита, јер је Кајзер поријеклом Јеврејин Сит непријатности са толико страна, ријешпо се да одступи.

Овај догађај распламтио је стару размирицу између присталица и противника колонијалне њемачке политике и то је један од узрока што се Кајзерово одступање толико претреса у њемачкој штампи.

Сад у понедељак 7 октобра држао је Кајзер у Колонијалноме савјету читав сат опрштајни говор, у коме је положио рачун о својој колонијалној управи и изнио разлоге за одступ. Он је, вели, сит борбе са својим приватним противницима, али није испина, да је он због напада у штампи дао оставку. Његов рад, вели, нашао је признања на надлежном мјесту. Најзначајније је у његовоме говору тврђење, да је још једнако перјешено питање, да ли ће колонијална политика донијети добра њемачком народу.

Њемачка и инглеска штампа не-престано ратује једна против друге; топ је на обје стране узбуђен и непријатељски. Предмет су пренирици афричке и друге колонијалне прилике њемачке, инглеске и француске, нарочито њемачке. Занимљиво је мјесто из берлинског Тагблата: „Иначе Цоу Булу обично никад није недостојало здравога разума и због тога свако се може понадати, да ће Цоу Бул кад тад, данас или сјутра доћи до увјерења, да Инглеска ваља да се помири с тиме, да је у Њемачкој добила конкурента у свјетској трговини, и да ће наметнути бити, ако се тај сунарник који се не

може више уклонити, начини пријатељем, него ли непријатељем.“ Цел Мел Газет тврди, да Инглеска има право што се тужи на Њемачку, а не обратно, и позива се на држање Њемачке у јужној Африци и Занзибару. Ако непријатељско писање њемачке штампе одобрава цар, нека нам само кажу, на ће Инглеска знати чувати своје интересе, иначе цар ваља да заустави такво писање. Глоб вели: Старих симпатија инглеских за тројни савез као гаранцију за мир, нестало је; Италија ради сигурности на Средиземном мору већ рачуна гдје ће јој бити боље, него што јој је у тројном савезу.

Париски мјесечни журнал Реву де Пари, добио је чланак од италијанског посланика у парламенту Леополда Франкети, који проповиједа помирење између Италије и Француске. Париски листови овај чланак сматрају за врло важну појаву и радосно је поздрављају. Франкети вели, да интереси обје земље могу се без мукe сложити, шта више и онда кад би Италија остала у савезу с Њемачком и Аустро-Угарском. Тројни је савез као нево друштво за међусобно осигурање, друштво које не намјерава да уђе у рат са Француском. Јер тај савез и прије француско руске алијанције није имао офанзиван карактер и неће га ни у будуће имати. Туниско питање, које је могло да изазове запетост између Италије и Француске, сад је уређено и према томе, нема мјеста да се та два братва народа гложе. Јавно мишљење у Италији за то је, да се она измири са Француском. Чланак Франкетијев изазвао је и Нора, да и он рече о њему: „Ми не држимо, вели Нор, за могућно, да се та два народа могу искрено приближити, докле год Италија, у свом рођеном интересу, не даде други правац својој спољној политици и отворено не прекине с тројним савезом.“

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Париски „Матен“ говорећи о француско-руским односима, тврди, да је Шински у својим честим састанцима с Хантом дошао до коначног споразума односно свију питања. Исти лист износи неке податке о руско-француском савезу и тврди, да савез сачињавају два документа — једна војна конвенција и један дипломатски протокол. Војној конвенцији претходило је увођење француских пушака Леблова система у Русији, која је тада дала обећање, да се то оружје никад неће окренути против Француске. Фресине је, као војни министар, потписао конвенцију војну. Доцније се нашао да је потребно одредити и извјесне дипломатске погодбе, под којима би могле обје стране заједнички дјелствовати. За ово је база била отворена у конвенцији 1894 године. Ову је конвенцију потписао Казимир Перје, ондашњи министар пресједник и министар спољних послова.

— Послије париских свечаности у руској штампи почело је сад опет да провалира анти-инглеско становиште. „Новоје Време“ позива Инглеску, да у свима предузећима која су управљена противу Инглеске, иде раме уз раме са Русијом и Француском. „Разлози за заједничко дјеловање — вели „Новоје Време“ — остали су непромијењени. Још за дуго нијесу уклоњене опасности, које су пријетиле Јевропи од ситуације у Турској и свакоме мора бити јасно, да Инглеска може доћи до јачег увјерења о опасностима неслагаености са Русијом и Француском односно турских послова, кад британска дипломатија види, да се ове двије државе потпуно слажу са осталим великим државама на континенту, на челу којих, бесумње стоји, Њемачка. Али са сретним ријешпем запета на Истоку није још учињено све оно, што Русија и Француска у својој акцији противу тајних планова британске дипломатије с правом имају очекивати од главара тројнога савеза. Послије источног питања стоји египатско питање на дневном реду. Ми никад нећемо престати тврдити да то питање засијеца у интересе Њемачке, као и у интересе нашег пријатеља — Француске. Њемачка влада може много допринијети томе, да се ово питање ријешп и да Француска и Русија не буду приморане да са Инглеском закључују сепаратан споразум. Остварање жеље њемачких листова, да пријатељство између Русије и

Француске буде управљено противу Инглеске, зависи искључиво од Њемачке владе, која у томе ни у Паризу ни у Петрограду неће наићи на сметње које се неби могле савладати.

— „Московске Вједомости“ поричу тврђење Бизмарковог асиста „Хамбургер Хахрихтен“ да неби било руско-француског пријатељства, да је Бизмарк остао њемачки канцелар и Бизмарк — вели „Моск. Вјед.“ — као да још живи у увјерењу, да је Русија вјеровала у пријатељство његово. Русија и Француска училе су своје интересе и то је учинило те су ступиле у пријатељски савез. Ако сем тога има неко, који је допринио томе зближење, онда тај неко никако није био гроф Каприви, него главом кнез Бизмарк, који је, колико је год могао, погоршао међусобне односе између Њемачке и Русије. Ако се сад упалив Тројнога савеза умаћи и ако га, а то није невјероватно, неки чланови напуете, онда је то кривица кнеза Бизмарка. Али не треба се бојати да би то било штетно по општи мир; на против: мир ће још боље бити осигуран ако средњоевропски савез ослаби.“

— Анри Лабурер, члан инглеског парламента, који се често разликао у мишљењу са својим радикалним партијским друговима, слаже се сад с њима у мишљењу да Русији треба пропустити, да доведе у ред јерменске послове. Ево шта он о томе пише у „Дели Кроику“: „Сам географски положај Русије оправдава њени захтјеви, да врши јачи утицај на Истоку. Дарданели су врата Русије. Њој би миљје било да има у својој руци кључ од тих врата, него да свакој великој држави уступи по један кључ. Али, по моме мишљењу, нама налаже чо вјечност да изјавимо да остављамо Русији слободне руке, колико до нас стоји. Ми можемо пропустити самој Русији, или Русији и Аустроји, да се с Турском разрачунају... Прелиминарним уговором у Сан Стевану Русија је добила право, да заштитавана Јермене. Зар мисли неко, да би дошло до јерменског покоља, да ми нијесмо настојавали на томе, да се то једнострано, јасно право Русије поврати, а да се мјесто њега мора поставити једно неодређено право Јевропе? Ја не вјерујем да Русија жели да приграби себи макар само један комад турског земљишта. Русија намјерава да на Балканском Полуострву оснује један савез држава, које би собом саме управљале, а у спољашњим пословима ишле уз Русију. У Јерменској она би се старала о томе, да турска управа, ако она тамо остане, поступи према Јерменима праведно, јер и у Русији има Јермена, те је у њеним интересу да сирјечи на својој граници изачку и неред. Какве би штете могла имати Велика Британија од овако промјене? Живети у миру с Русијом наше би лађе могле слободно прелазити кроз Дарданеле, а руске ратне лађе могле би улазити у Средиземно Море. Кад би загазили у рат с Русијом, онда би, да богме Дарданеле биле за нас затворене, ако не би били кадри силом изнудити улаз, али с друге стране опет, кад би били довољно јакни, могли би емо блокирати излаз из Дарданела. Да богме да би, од поменутог ријешења, са гледишта инглеског било боље кад би се основала једна грчка или словенска краљевина, која не би зависила од Русије, али кад није друкије, ми морамо са члвеницима рачунати. Ми сами не би били кадри основати једну такву краљевину и као што нам се чини, ни континентална држава не би нас у томе потпомагала. Али ми можемо свакако учинити крај турској наказној управи, ако се најзад одречемо свију покушаја да одржимо интегритет турске царевине. Према томе ми имамо двије алтернативе: или се морамо борити за интегритет отоманске државе или морамо као што је Гледстон савјетовао, изјавити да за одржавање тога интегритета нећемо више ни претом мрднути. Ако учинимо оно прво, онда смо лицејерни готови да жртвујемо Султану потчињене народе једној теорији која је заснована на нашим ображеним политичким интересима. Ако пак усвојимо други предлог, онда емо поштени и искрени у осуди онога што се догодило и онога што се у Турској увијек опет може и хоће догодити.“

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

Цетиње, 18 октобра.

(С Двора) Њ. В. Књаз и Господар са Њ. Њ. С. С. Књагињом Аном и Књажевићем Мирком повратили су се са велезначајне свадбе Њ. Њ. К. В. Књаза и Књагиње Неаполске и присијели данас у Бар, одакле ће сјутра, ако допусти вријеме, вренути за Цетиње.

(Одликовања.) Њ. В. Краљ Умберт по предлогу Њ. К. В. Принца

Напуљског одликовао је следећу г. г.:

Г. Михаила Поповића Ађ. Њ. В. Господара II-ги степеи „Италијанске Круне“. Г. Ника Пејановића Ађ. Њ. В. Књаза Насљедника III-ги степеи истог ордена.

Сувише Г. г. официрима по њиховом рангу дати су ордени:

Г. г. кап. М. Радовићу, кап. И. Буровићу, поруч. А. Милачићу, оф. перјаничком А. Јовићевићу и г. орд. официру М. Газиводи.

Г. Михаил Поповић, Ађутант Њ. Височанста Књаза Николе, одликован је II-гим степеном св. Ане.

(Дар цетињској сиротињи.) Њ. К. В. Престоолонашљедник Италијански, Књаз Виктор Еманујил, опет је, испред Свога одласка, најмилоствивије благоизводно уручити преко г. Генерала Терцаги нашеј Општинској Управи 1000 фр. да се подијеле цетињској сиротињи.

(Наименовање.) Њ. В. Књаз и Господар наименовао је г. М. Бакића, изванредним послаником и опшномоћним министром у Цариграду.

(Поздрав из Генове.) Г. Девото, свеучилни професор, са госпођом, кад су се повратили са Цетиња у Генову, наишли су се побуђени управити нашем честитом Херцеговцу из Мостара, госп. Ј. Дречу, овај брзојав:

Госп. Јово Дречу

Ц е т и њ е.

Присутвујући торжественим свечаностима у Риму мисао нас је послала у незаборављиве дане, које смо провела на Цетињу, те смо из свега срца најтоплије зајетовали напредак Црној Гори и Династији Петровић-Његоша чекајући славни успјех вашим светим аспирацијама.

Проф. Девито с Госпођом.

На ову денешу госп. Јово Дреч одговорио је:

Госп. проф. Девотоу

на свеучилишту

Г е н о в а.

Живјело српско-италијанско пријатељство. Срдачни поздрав Вама и Госпођи.

Јово Дреч.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА“.

БИОГРАД, 12 октобра. — На супрот повости, да су одношаји између Цетиња и Биограда погорчани приликом одлагања Краљеве посјете на Цетиње, тврди се да одношаји нијесу никада срдачнији и бољи биле.

ЦАРИГРАД, 13 октобра. — Посланици предали су порти колективну ноту тражећи објашњење за интервенцију порте у питању пореза новоустановљеног без разлике вјере, и њених војничких предузећа.

КРОКО, 15 октобра. — Јављају да је бивши пресједник министарства Криспи посјетио Баратијера.

ПАРИЗ, 15 октобра. — Шаленел Лакур је умро.

К Њ И Ж Е В Н И О Г Л А С.

Извишло је из штампе дјело:

Индијске пјесме

Књига прва

Р А М О

п р е в о с

Симо Поповић

Цетиње, Државна Штампарија 1896.

Цијена 80 новч.

Може се добити у Котору код Књ. Црног. агента г. Петра Рамадановића и у књижари Државне Штампарије на Цетињу.